

ภายใต้บริบททางกฎหมายและสังคมในการดำเนินการกับอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดซึ่งอยู่บนพื้นฐานของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาปกติยังคงมีข้อจำกัดที่สำคัญต่อการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำความผิด แต่ในขณะเดียวกันผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่เป็นผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดกลับได้รับการปรับปรุงแก้ไขด้วยมาตรการแทนการดำเนินคดีอาญาด้วยการชะลอการฟ้อง การบังคับบำบัดรักษาและการคุมประพฤติตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด กล่าวคือผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้นจะต้องไม่ปรากฏว่ากระทำความผิดอาญาอื่นด้วย ส่งผลให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวทั้งอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินและอาชญากรรมยาเสพติดไม่ค่อยสัมฤทธิ์ผล

โดยทั่วไปในการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำความผิดตามระบบกระบวนการยุติธรรมทางอาญานิคมทั้งของไทยและต่างประเทศนั้นจะอยู่ภายใต้หลักทฤษฎีอาชญากรรมและการลงโทษ หลักทฤษฎีการแก้ไขฟื้นฟู และหลักอาชญาวิทยา สำหรับรูปแบบที่มักนิยมนำมาปรับใช้มีอยู่สี่ลักษณะคือชั้นก่อนฟ้องคดี ชั้นฟ้องคดี ชั้นพิจารณาพิพากษาคดี และชั้นบังคับคดี ในกรณีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดจะมุ่งเน้นที่การบำบัดรักษาทั้งในระบบสมัครใจ บังคับบำบัด และต้องโทษ ซึ่งได้มีการปรับใช้มาตรการแทนการดำเนินคดีอาญาในระบบการบังคับบำบัดรักษายาเสพติดด้วย

มาตรการแทนการดำเนินคดีอาญาเป็นมาตรการที่ดำเนินการภายใต้หลักอาชญาวิทยาที่เห็นว่าเป็นผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดมิใช่อาชญากรแต่เป็นผู้ป่วยที่ต้องได้รับการรักษามิใช่การลงโทษ โดยในการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำความผิดนี้จะไม่นำกระบวนการยุติธรรมทางอาญามาใช้กับผู้กระทำความผิดให้ครบทุกขั้นตอนแต่ใช้วิธีการอื่นแทนอาทิ การชะลอการฟ้อง การคุมประพฤติ และมาตรการบังคับบำบัดรักษา ซึ่งตามกฎหมายไทยได้กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดโดยเป็นการให้อำนาจดำเนินการแก่ฝ่ายบริหาร ในต่างประเทศ

ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา มีลักษณะเช่นเดียวกับของไทย เพียงแต่เป็นการใช้อำนาจโดยฝ่ายบริหารภายใต้การกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดของฝ่ายตุลาการ ในประเทศออสเตรเลียจะใช้มาตรการแทนการดำเนินคดีอาญาโดยฝ่ายบริหาร และควบคุม ตรวจสอบ โดยฝ่ายตุลาการ ในประเทศญี่ปุ่น ใช้มาตรการชะลอการฟ้องซึ่งเป็นอำนาจฝ่ายบริหารที่มีระบบการควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจ โดยการวางกลไกภายในและภายนอก และการคุมประพฤติซึ่งเป็นอำนาจของฝ่ายตุลาการ ในประเทศอังกฤษ ใช้การบำบัดรักษาและการคุมประพฤติซึ่งเป็นอำนาจฝ่ายตุลาการ

ในการปรับใช้มาตรการแทนการดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เป็นผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดจำเป็นต้องคำนึงถึงลักษณะของความผิด การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้เสียหายและผู้กระทำความผิด รวมถึงการแก้ไข เยียวยาความเสียหาย ซึ่งหากเป็นความผิดอันยอมความได้ย่อมก่อให้เกิดผลดีทั้งต่อรัฐ ผู้เสียหาย และผู้กระทำความผิด อย่างไรก็ตามก็จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้มารองรับการดำเนินงานเพื่อมิให้ขัดหรือแย้งต่อหลักนิติธรรม อันได้แก่ประมวลกฎหมายอาญาเพื่อกำหนดอำนาจศาลในการส่งตัวผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด รวมถึงการควบคุม ตรวจสอบการดำเนินงานนี้ด้วย ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพื่อกำหนดให้พนักงานสอบสวนหรือศาลมีอำนาจสั่งให้แพทย์ทำการตรวจผู้กระทำความผิด ซึ่งหากพบว่าเป็นผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้นั้นเข้ารับการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และกำหนดให้พนักงานอัยการมีอำนาจชะลอการฟ้องในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดเพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้นั้นเข้ารับการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเพื่อกำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งเป็นผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดที่ปรากฏว่าได้กระทำความผิดอาญาอื่นด้วยเข้ารับการบำบัดรักษาหรือการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

Subject to legal and social context on conducting with properties crime that the offender is drug narcotics consumer or addict which is based on traditional criminal justice just still have main limitation for rehabilitation of such offender. In otherwise, the offender relating to narcotics who is the consumer or addict always has conducted on rehabilitation with diversion measures that are suspension, compulsory treatment and probation under the law on Narcotics Addict Rehabilitation. That performance is effected the solution of both problems, properties crime and narcotics crime, which have not more achievement.

Generally, the offender rehabilitation under traditional criminal justice system usually based on the theory of crime and punishment, rehabilitation and principle of criminology. In Thailand, the offender rehabilitation usually conduct in four types that are dividing to stage of before filing the case to the court, stage of case filed, stage of court consider and decision and stage of correctional or punishment. In case of narcotics offense that the offender is narcotics consumer or addict usually conduct on treatment measures which on voluntary, compulsory and convicted system that could apply to conduct by diversion measures of criminal justice under compulsory treatment system.

The diversion measures of criminal justice is the measures that conducted under the principle of criminology which usually have good attitude on narcotics consumer or addict as a patient, not a criminal, that should be received treatment not punishment. In the process of such offender rehabilitation, there is not conducting all of step in traditional criminal justice but usually conducted in other ways such as suspension, probation and compulsory treatment measure. According to Thai law, that is provided such measures under the law on Narcotics Addict

Rehabilitation which based on administrative power. In the international country such as United States of America have such measures likewise Thailand but based on the closely judiciary power supervision, in Australia is conducted by administrative power and will got accountability by judiciary power, in Japan is conducted by suspension that is the administrative power which have the specific mechanism to control such power and probation that is judiciary power, in United Kingdom is conducted on treatment and probation by judiciary power.

In the process to apply diversion measures in criminal justice for the offender that commit the property crime who is the narcotics consumer or addict must be respected to characteristic of the offense, right and liberty protection of victim and offender. If the offense is an offense of individualization it will be get more beneficially to government, victim and offender. However, there should be adjust the related law as following to implementing such measures according to the rule of law, that are the Penal Code to provide the court power to send the offender, who is the narcotics consumer or addict, for treatment or rehabilitation that including the power to control such conduction, the Criminal Procedure Code to provide the inquiry official or court power to issue an order to the doctor to examine or identify for narcotics of the offender and the court will send such offender who was identified as narcotics consumer or addict to take treatment or rehabilitation and provide the prosecutor power to issue the suspension order, in case of such offender is a narcotics consumer or addict, for the court issue an order to that offender to receive treatment or rehabilitation, the law on Narcotics Addict Rehabilitation to provide the court power to issue the order to the offender relating to narcotics, who is the consumer or addict that committed other crime, for treatment or rehabilitation in the prescription of period of time.